

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs
Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus
Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum
Apostolicorum, Libri Quinq[ue]**

**Torres, Francisco de
Coloniae, 1573**

VD16 T 1629

Cap. XI. Responsio ad ea, quae à quibusdam objici, vel potius quaeri
solent in extremo Canone Apostolorum de euangelio Ioannis, vtrùm ante
mortem Cleme[n]tis, immò B. Petri, scriptum sit. & quomodò ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

Nicenum, & Antiochenum de huiusmodi Synodis habendis, negare audebunt? quod si hos Canones negare non audent, cur Canonem Apostolicum audent? præsertim cùm, vt dixi, sicut Antiochena Synodus verbis suis significauit, non se primum eum Canonem sanxisse, sic quoq; vt anteà dixi, Nicena Synodus eisdem verbis idem significauit. Præterea, cùm Paulus scribit ad Titum, Reliqui te Cretæ, vt ea, quid desunt, corrigas: & cōstituas presbyteros per ciuitates, sicut & ego tibi disposui: non dixit, Sicut ego tibi dispono, si quis sine crimen est, vnius uxoris vir, & quæ sequuntur, nè ad hoc tātū, quod ad qualitates ordinandorum pertinet, illud verbū referendū esse existimaremus: sed dixit, Disposui, vt intelligeremus, tradidisse Tito diarēfū, id est, dispositiones, siue constitutiones, quæ etiam Canones vocari solent, quemadmodū, quæ deessent, corrigerē deberet, & quemadmodū constitui & ordinari Episcopi deberent. Ad utrumq; enim referendū est illud verbū, Disposui. Quomodo verò quæ deerant, corrigerē melius poterat, qui roti insula præterat, quām cum cōcilio Episcoporum prouincialium, id est, caput cum membris? cùm scriptum sit in sapientia Salomonis, Multitudo sapientū sanitas est orbis terrarū. Quo quidem nihil utilius, neq; salutarius prouisum esse potuit, quām si huiusmodi correctio bis per annū fieret. Quarè, vt hunc locum finiam, cùm tanta utilitas hoc Canone prouisa sit, tanta in eo antiquitas & authoritas insit, & cum Apostolicis præceptis tanto perē congruat: quæ imprudentia est, tam salutarē dispositionem Apostolici Canonis, à Clemente Romano Apostolorum discipulo descriptam, negare? quia, inquiunt, testimonia eius rei in historijs non reperiantur. Quæ ista tanta inuidia, quod istas diuinæ regulas siue Canones, ad res ecclesiæ diuinæ & Apostolicæ cōstituendas & moderandas, à sanctis Apostolis, omniū ecclesiarum Catholicarum magistris, traditas habeamus, & seruemus? Nos igitur rationem, scripturam, & priscam ecclesiæ Catholicæ consuetudinem in hoc Canone defendendo sicut in reliquis, quos accusant, sequimur. Vos verò Magd. quid sequimini in repudiando eum & calumniando, nisi odiū magd. ex nos ecclesiæ nostræ & inuidiam, & illud vestrum argumentandi genus ex negāgantibus im. tibus, quod in schola Martini Luteri Germanici prophetæ didicistis? Non peritè argu reperiuntur testimonia huius rei in historijs, ergo non est hic Canon Apo- mentantur. Iāmne videtis Germani, iāmne videtis istorum, qui vos decipiunt, ludos, nugas, & ludibria? Sed videamus reliqua, quæ sequuntur.

Responsio ad ea, quæ à quibusdam obijci, vel potius quæri solent in extremo Canone Apostolorum de Euangelio Ioannis, utrum ante mortem Clementis, immò Beati Petri scriptum sit: & quomodo intelligendum, quod est in Canone Apost. 28. Penitus à communione absindatur, vt Simon Magus à me Petro. item de tertio lib. Maccab. & de lib. Actorum Apostol. ubi & quomodo à Clem. Rom. inter lib. Canonicos relatus sit.

Cap. 11.

Quia

QVia næretici, qui semel Canones Apostolorum oppugnare cœperūt,
fortassē non contenti ijs, quæ iam obiecerunt, qua sunt pertinacia,
semper, quid obijciant, quæsituri sunt, nè quid eis reliquum fiat, re-
spondebo etiam ad ea, quæ à quibusdam alijs quæri solent non studio op-
pugnandi Canones, sed, quæ obscura eis videntur, intelligendi. sic enim
quidam ex istis scripsit: Illud etiam peculiarem in his Canonibus difficul- , ,
tatem facit, cùm vltimo eorum recipitur Ioannis Euangelium. atqui (in- , ,
quit) sub Nerone martyrium passus est Petrus, hoc est, 14. anno Neronis, , ,
qui fuit vltimus imperij eius: Ioannes verò scripsit suum euangelium sub , ,
Domitiano, quo tempore iam Petrus erat mortuus: non potuit igitur Eu- , ,
angelium eius confirmare, & tamen 23. Canone habetur. Et à me Petro: im- , ,
mō nec ipse Clemens Romanus, qui Canones scripsit, superstes erat, quia , ,
secundūm Damasum non perirenit, nisi usque ad Consulatum Vespasia- , ,
ni 9. & post annos tres ab eo Consulatu Domitianus imperium suscepit, , ,
mortuo Tito Vespasiani filio. Quod verò Ioannes non prius, quam regna- , ,
ret Domitianus, Euangelium scriperit, ex eo quoquè significari potest, , ,
quia illud propter insurgentes hæreses Cerinthi, aliorūmque Christum , ,
negantium esse Deum, scribere necessarium esse iudicauit. quod virus sub , ,
eiusdem (vt narrat Eusebius) Domitianī regno euomi cœpit. Ioannes cùm , ,
esset in Asia, vt Hieronymus in proemio super Matthæum scribit, & iam , ,
tunc hæreticorum semina pullularent, Cerinthi, Ebionis, & cæterorum, , ,
qui negant Christum in carne venisse, coactus est ab omnibus penè tunc , ,
Asia Episcopis, & multarum Ecclesiarum legationibus, de diuinitate Sal- , ,
uatoris altius scribere. Et Aimo Alberstatensis Episcopus libro tertio de re- , ,
rum Christianarum memorabilibus narrat, Ioannem in vltimis vitæ tem- , ,
poribus scripsisse Euangelium, ab Asia Episcopis compulsum propter hæ- , ,
reticos, qui eo exulante irruperant in Ecclesiæ cum varijs & peruersis do- , ,
gmatibus: Dorotheus verò Episcopus Tyri, qui sub Constantino Magno , ,
vixit, Ioannem scribit non à Domitianō, sed à Traiano Neroni filio, in insu- , ,
lam Pat̄mon exilio fuisse damnatum, vbi etiam sanctum Euangelium suū , ,
scripsit, quod posteà Ephesi per Caium hospitem suum ac diaconum edi- , ,
dit. Ioannem vixisse usq; ad tempora Trajani, author est Irenæus, & Cle- , ,
mens Alexandrinus pluribus in locis. Haçtenus iste author. Dicamus nos , ,
rursus, quæ in nostris authoribus obseruauimus, vt conferat posteà ac iu-
dicet, qui utraq; legerit. Ac primū quidem hoc ipsum de Euangelio Io-
annis tempore Clementis scripto, est etiam in secundo libro eiusdem Cle-
mentis de constitutionibus Apostolicis c. 57. Sic enim ait: Diaconus aut
presbyter legat Euangelia, quæ ego Matthæus & Ioannes tradidimus vo-
bis, & quæ adiutores Pauli Lucas & Marcus acceperunt, & tradiderunt vo-
bis. Haçtenus Clemens, qui Matthæum & Ioannem introduxit loquentes
hoc. Ad extremum ergo imperij Domitiani, vt author est Irenæus in 5. cō-
tra hæreses libro, vedit Ioānes Apocalypsim, cū esset relegatus in insulā Pa-

Euangelium thmos vnam ex Cycladibus, cùm iam antè Euangeliū suum scripsisset, & Ioannes ante prædicasset. testis est Epistola Dionysij Areopagitæ, quā ad Ioannem, cùm Apocalypsim effet in exilio, scripsit, in qua Ioannē appellat folē Euangelij: & Euangelium quod scriperat, appellat memoriam & renouationem veræ theologie eius, cuius lectione fieri ait, nē radio illius solis priuari possent, qui legerent. Idē affirmat S. Maximus in scholijs Epistolæ huius, & Georgius Pachimerus eum secutus: idem quoquā affirmat Eusebius libro tertio historiæ Ecclesiastice, Cap. 24. post Euangelium scripsisse Apocalypsim & epistolam. Hieronymus quoquā narrat Ioannē rogatu Episcoporum Asie scripsisse Euangelium aduersus Cerinthum, meminit autem Clemens libro sexto de cōstitutionibus Apostolicis cap. 8. Cerinthi, Marci, Menandri, Basilidis, & Saturnini, quorum hæreses Irenæus in primo libro commemorat. Quod ergo ait Dorotheus de Euangelio Ioannis scripto in exilio, solus Dionysius, ut cæteros omittam, sat̄ conuincit, falsum esse. Et qui dicunt non potuisse Clementem videre Euangelium Ioannis, ipse idem Clemens conuincit eos falli, etenim si Clemens fuit tempore Cerinthi, vt idem scribit, potuit igitur videre Euangelium Ioannis scriptum contra hæresim Cerinthi: nec enim diuturnitate temporis indiguit Ioannes ad sribendum, vt nos solemus. Accedit huc, quod in Dorotheo Græco manu scripto non est hoc, sed sic scriptum est: Ioannes, qui Euangelium & Apocalypsim scripsit, prædicato Euangelio Ephei, & in cuncta Asia, propter Euangelij prædicationem missus est in exilium in Patmum insulam. Deinde quid authoritatis habere id debet, si idem Dorotheus dicit, relegatum fuisse Ioannem à Traiano, cùm cæteri omnes constanter affirment, à Domitiano fuisse missum in exilium, id quod verum est: sub Nerua vero, qui acta Domitianæ rescidit, reuocatum? Prætereà scribit S. Epiphanius, libro primo contra hæreses Tomo 2. c. 28. Cerinthum fuisse vnum ex illis, qui fratres Antiochiae ad seruandam circumcisionem & legem Moysis commouerant, de quibus scripserunt Apostoli: Quoniam audiuimus, quia quidam ex nobis exeuntes, turbauerunt vos verbis: & quæ sequuntur in Actis Apostolorum: & fuisse item vnum hunc ex illis, qui restiterunt S. Petro, cùm iuit ad Cornelium: & huius doctrinam, ait ibidem idem Epiphanius, valde in Asia viguisse. Eusebius autem nusquam dicit, sub Domitiano virus euomere cœpisse: immo libro tertio historiæ ecclesiastice c. 28. hæresim eius exponit, & quæ Irenæus & Dionysius Alexandrinus de eo scripserint, recitat: & statim capite proximo, id est, 29. sic incipit: Eodem tempore & Nicolaitarum hæresis haud diu durauit: constat autem, Nicolaum vnum fuisse ex septem diaconis. Quod vero ait Aimō, Ioannem in ultimis vitæ temporibus scripsisse Euangelium, conuincit non ita esse eadem Epistola Dionysij Areopagitæ, quam paulo antè dixi: Ex ea enim constat, scripsisse Euangelium ante exilium: missus est autem in exilium anno 14. Domitianæ, teste Eusebio, in Patmum, ubi Apocalypsim vidit & scripsit: post annos vero duos, Imperatore

*Euangelium
Ioannis Cle-
mens videre
potuit.*

*Cerinthus
tempore Apo-
stolorum.
Aet. 15.*

ratore Nerua Domitiani successore, qui Actaeius rescidit, & exules reuo-
cauit, & anno vno imperauit, liberatus fuit: & reuersus Ephesum, mortuus
in principio Imperij Traiani, anno 68. post passionem Christi, vt Hierony-
mus est author. quarè Apocalypsim scriptis in ultimis vitæ sue temporibus, non Euangelium, vtaiebat Aimo. hoc autem fecellit istos, quod cùm duxerit eorū
legerent Ioannē scripsisse Ephesi Euangelium, & ab exilio Ephesum senio error, quē Eu-
angelium lo-
confectum secessisse, vt ait Eusebius in chronicis, atque ibi mortuum, exi-
stimārunt, ultimis vitæ temporibus scripsisse Ephesi Euangeliū, sed aduer- annis ultimis
tere debuerunt, fuisse eum bis Ephesi, vt Dorotheus testatur, & B. Hiero- vita sua tem-
nymus, qui ait, reuocatum ab exilio, Ephesum reuersum esse. Cùm ergo poribus scri-
fuit primum Ephesi, tunc Euangelium, quod ibi & in cuncta Asia prædica- ptum eße, tra-
uit, scriptis: & non postea, cùm postremo Ephesum redijt. Denique, si post- diderunt.
quām Euangelium Matthæi & Marci, ac Lucæ vidit & approbavit: & ab il-
lis prætermissa, quæ scilicet antequām in carcerem Ioannes Baptista inclu-
deretur, gesta fuerant, supplere voluit, simulq; contra hæresim Cerinthi,
Christi diuinitatem negantis, scribere: quomodo verisimile sit, tam mul-
tis annis post aliorum euangelistarū scriptiōnem, &, post hæresim Cerin-
thi ante annos ampliū 40. in Asia ortam, vsque ad extremum Imperij Do-
mitiani, Euangelium suum differre voluisse? A sexto enim anno Claudij,
quo Simon magus Romæ expugnatus fuit à Petro, & Iudæi ac Christiani
ex vrbe pulsi, quandō Simonis successores, ex quibus fuit Cerithus, Ire-
nēo authore, suas hæreses disseminare cœperunt, vsque ad extremū Impe-
rij Vespasiani, cùm Clemens mortuus est, fluxerunt anni 31. teste Eusebio.
Quomodo igitur tot annorum spatio non potuit aut Ioannes Euangeliū
scribere, aut Clemens scriptum videre? Ex hac quoquè ratione temporum
constat, carere etiam omni probabilitate, falsumq; esse, non potuisse bea-
tum Petrum Euangelium Ioannis videre, quia fuerit martyrium passus 14. Petrum video-
anno Neronis, cùm à Simone mago superato (cui Menander, Saturninus,
Carpocrates, Cerithus, & Nicolaitæ successerunt) vsq; ad 14. annum Ne- re Euangeliū
ronis iam anni 22. fluxissent. Deinde, esto, ita esse, scriptū fuisse Euangeliū
Ioannis post martyrium beati Petri & Pauli: Ponamus enim hoc. ne sic qui-
dem contradicit canon 28. in quo est, Priuetur omnino communione, vt
Simon magus à me Petro: scribit enim Clemens μυστηῶν, id est, per imitationem sive representationem personæ, quo genere vſus est Plato, & ante
eum Alexamenos Teius, vt Aristotel. in Poëtica notauit. Hoc ergo genus
scribendi ad morem dialogi pertinens, secutus est Clemens in libris de cō-
stitutionibus & c. tonib; Apostolorum, & in historia disputationum
Petri cum Simone, introducit enim interdūm Apostolos loquentes, quæ
eis conuenit loqui, vt hoc loco fecit. Petrus enim Simonem ecclesiæ com-
munione priuauit, ac proindè communione sanctorum, quam in ecclesia
confitemur, cùm ei dixit: Pecunia tua tecum sit in perditionem: non est ti- Acl. 8.
bi pars, neq; sors in sermone isto, id est, propter hoc, quod commisisti, non
es am-

es amplius particeps communionis fidelium & sanctorum, nisi pœnitentiam agas. partem enim & sortem sic dixit h[ic], sicut Paulus in Epistola ad Colossem. c. i. cum ait, Gratias agentes Deo & patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine, id est, in baptismo. sic enim vocat Dionysius Areopagita, qui interpretans hunc locum Pauli, Cap. de baptismo, communicari ait diuinum lumen cum homine per baptismum, & fieri ex sorte atque ordine Sanctorum: Ex hac ergo sorte ejicitur, qui excommunicatur, ut Simon à Petro. Itaque interpretatus est Canon locum in Actis Apostolorum, ut hoc obiter obseruatum sit. Haec tenus de Euangelio Iohannis. Illud præterea de tertio libro Maccabæorum, in eodem Canone ultimo Apostolorum ab ipsis queri solet, si inter libros Canonicos hic tertius liber à principio relatus est, idq[ue] à sanctis Apostolis, teste Clemente, traditum, quemadmodum non est ab Ecclesia inter libros Canonicos haec tenus receptus? Respondeantisti, cur de Apocalypsi, vtrum Iohannis esset, ac proinde canonicus liber, aliquando dubitatum fuit, cum tamen Apocalypsis à principio canonicus liber, & sui authoris, id est, Apostoli Iohannis fuisse? simili ratione fieri potuit, ut hic liber tertius Maccabæoru[m], à principio quidem canonicus fuerit, dubitatum tamen aliquando de eo sit, idq[ue] in causa fuisse, & adhuc fortassis esse, cur inter libros canonicos non numeratur: ex quo tamen non continuo sequitur, ut Canon iste Apostolorum, à Clemente scriptus, negandus sit, qui eum à principio inter canonicos numerat: quin potius consequens est, ut temerarium sit, ante iudicium ecclesiarum illum rei[c]ere. Plus enim authoritas Clementis valere debet, ad dicendum canonicum esse, quam authoritas testis nihil dicentis, id est, neque canonicum esse, nec non canonicum: Ecclesia enim haec tenus neutrum decreuit: neque canonem Apostolorum à Clemente scriptum, improbavit. Quod si testes querimus, qui eum citent, tanquam authoritate dignum, tametsi canonicum non appellant, ut in ore duorum vel trium stet omne verbum: Eusebius quidem Cesareensis in annalibus eum citat, sic enim ait: Quartus Aegypti Rex Ptolemæus Philopator annis 17. deinde subiungit, Ea, quæ in tertio Maccabæorum libro scripta sunt, sub hoc Ptolemaeo gesta referuntur. Item Theodoretus Cyri Episcopus, in comment. Danielis prophetæ c. ii. cum prædictit propheta bellū Ptolemæi Philopatoris cum Antiocho Magno, ut Hieronymus quoq[ue] interpretatur: Et veniet (inquit Daniel) ad robur. Robur, inquit Theodoretus, vocat Hierusalem, ut potè fruentem gratia diuina, & propter miracula varijs temporibus facta, quæ vim Dei declarabant. Deinde subiungit, Eusebium fecutus: Atque hoc quidem docet tertius liber Maccabæoru[m]. Postquam enim Ptolemæus, præter spem & opinionem omnium, Antiochum cognomento Magnum vicit, perrexit quidem Hierosolymam, ubi victimas plurimas immolauit. cumq[ue] conaretur in interiora templi penetrare, inuitis & repugnantibus sacerdotibus, pœnas dedit occulte: minatusq[ue] Iudeis, Alexandriam profectus est, & illa

Col. 1.

Act. 8.

De tertio lib.
Maccabæoru[m],
quem Can. xl
timus inter
Canonicos
numerat.

Qui authores
tertium librū
Maccabæoru[m]
citent.

& illa tentauit efficere, quæ narrat historia, scilicet tertij libri Maccabœorū. Hoc ergo prædictit propheta, inquiens: Veniet ad robur, & ingredietur ad firmamenta regis: & quæ sequuntur. Haecenūs Theodoreetus. Accedit huc, quod cùm Dionyfius Areopagita canonicos sanctarum scripturarum libros ex materia atque argumento cuiusq; eoru, in Ecclesiast. hierarch. c. de communione, denotat: libros Job, Tobiae, & Maccabœorum significat, cùm ait, narrari etiam in scriptura antiquorum virorum, in varijs ac multis acerbitatibus dolentium, inuictam virtutem tolerantia: ista autem inuicta virtus, in tertio isto libro maximè illustris & admirabilis cernitur. Narrat enim, quanta animorum firmitate ac constantia, quanta religione & orationis perseverantia, ac Dei fiducia, sacerdotes atque omnes Iudæi, Ptolemæum Philopatorem regem Aegypti potentissimum, Antiochō magno fugato. Hierosolymam ingressum, vt amicum & defensorem, aditu tamen templi, nē illud pollueret, prohibebant, parati omnes vitam pro lege patria profundere. Narrat deinde, quanta item constantia populus Iudeorum Alexandriae in illo summo discrimine internectionis, eiusdem Ptolemaei iussu toti populo impendentis, pietatem & religionem inter assiduas illas preces & lachrymas seruauerit: & quam vindictam electorum suorum, clamantium ad se die ac nocte, in illa tunc incredibili regis plusquam

Phalaridis sauitia, admirabili sua prouidentia ac misericordia fecerit Dominus. Deinde cùm historia huius tertij libri, historias primi & secundi libri Maccabœorum multis annis antecesserit: cur non fiat verisimile, hunc librum, quo historia tam vtilis ecclesie, & tempore antiquior, continueatur, est tempore ea receptum fuisse tunc cum alijs duobus historiarum posteriorum? Est autem que in primo tertio loco collocatus, vt primus Maccabœorum primo, et si historia eius & secundi, sic posteriorum temporum est, quām historia secundi: & secundus secundo, ut secundi et si historia eius priorum temporum est, quām historia primi: sic, inquā, libri ea que tertius tertio loco, et si historia eius superiorum adhuc temporum est, quā in primo ex-historia vtriusq; vt ex chronicis siue annalibus Eusebij, & Iosephi historijs ponitur. perspici potest. Non defendo librum hunc tertium, canonicum esse, donec Qui duos libri Maccabœorum in ecclesia: sed illud dico, vt non reprehendimus, quod sanctus Athanasius in Epist. 9. paschali, in enumeratione librorum canoniconum duos Maccabœorum, alioquin canonicos, pratermisit, neque Gregoriū Nazianzenum, nec Amphilochium Iconij Episcopum, neque Ioannem Damascenum, qui idem in suis librorum canoniconum descriptionibus fecerunt, nec Eusebium Cæs. qui in chronicis ait, libros Maccabœorum non recipi inter diuinas scripturas: loquitur enim de suo tempore, & regione sua. sic non est reprehendendus canon Apostolorū, à Clemente Romano scripsit, in quo tres libri Maccabœorum inter canonicos relati sunt. Causam, librorum licet ita, dixi suprà: nē iterum repetam. Illud præterea ab istis queri solet, ber an in Cœcur inter sacros libros, non sit in canone isto Apostolorum, numeratus lib. non ultimo inter Actuum Apostolorum. Immodò vero numeratus est, tametsi non omnes ter sacras sit

Argumentum
3. libri Macca-
bœorum à dio-
nysio Arep.
notatum.

F aduer- numeratus.

aduertant: non enim, quia post Epistolas duas Clementis, & libros de constitutionibus ab eodem Clemente scriptos, liber Actorum collocatus est, idcirco non est inter sacros & canonicos relatus, ut non referuntur Epistole Clementis, neque libri constitutionum, quod quidem non obscurè idem Clemens significauit. ut enim authoritatem libri Actorum, ab authoritate Epistolarum Clementis, & librorum de constitutionibus distingueret, dixisse mihi videtur, Epistola Clementis duæ, & constitutiones vobis Episcopis per me Clementé scriptæ: sciebat enim sese nec Apostolum, nec Evangelistā esse. De libro autē Actorū subiugit in persona Apostolorū: Et Acta nostra qui sumus Apostoli. hoc enim significat, καὶ πράξεις μωρῶν ἀποστόλων. Atque esse quidem hunc librum à Clemente inter canonicos relatum, magis adhuc ex secundo libro de constitutionib. c. 57. intelligi potest. sic enim ait in persona Apostolorum, de libris sacris & canonicis, qui in ecclesia legendi sunt: Stet autem in medio in loco celsiore Lector, & legat ex libris Moysis, Iosuæ, Iudicium, Regum, Paralipomenon, Esdræ, Iob, Salomonis, duo decim prophetarum, psalmorum David: postea legantur Acta nostra, & Epistole Pauli adiutoris nostri, quas misit ad ecclesiás secundum spiritū sancti instructionē. Deinde diaconus, aut presbyter legat Evangelia, quae ego Ioannes & Matthæus tradidimus vobis: & quæ auditores Pauli acceperunt, & tradiderunt vobis Lucas & Marcus. Hactenūs Clemens. Hæc sunt, quæ Magdeburgenses non obiecserunt, qui si quandò alia obijcere voluerint, ita ad ea responsum sit.] Ad reliqua vero, quæ quidam in quæstionibus ponere solent, heretici vero in criminibus obijcere, partim iam respondimus, partim deinceps respondebimus. Redeamus ergo ad Magdeb.

Responso ad id, quod Magdeb. obiiciunt, reperiiri Canones Apostol. in Concilio Niceno, & Antiocheno, & Chalcedonensi: & quomodo hoc ipsum autoritatem Canonum Apostolorum magis confirmet. & de 16. capitulis Epistolæ Innocentij primi, collatis canonibus Apostolorum, unde illa ducta sunt, idque Nicena Synodo in quibusdam ex his capitulis testante. Cap. 12.

„ **Q**uinto etiam (inquit) intelligi potest, non ab apostolis, sed ab alijs & quidem seculis inferioribus, istos plerosque Canones, qui præsertim ab illis, quos suprà recensuimus, discrepant, compositos esse, quod plerique in concilijs, quæ longè post habita sunt, nempe Antiocheno, Niceno, & Chalcedonensi tum conditi dicuntur, tum ut à patribus constituti, allegantur.]

Hæc Magdeb. Quod hic Magdeb. in Canones Apostolorum obiiciunt, non solum eorum fidei & authoritati non derogat, sed potius eam confirmat. Cum enim Canones Apostolorum regulæ sint τέσσαρες, (sic enim in vetustissimo Codice inscriptos reperi, id est, de compositione rerum ecclæsiæ) vt